

MAPA SEVERNÍ OBLOHY – PROSINEC 2013

1. 12. ve 21.00 SEČ
15. 12. ve 20.00 SEČ
30. 12. v 19.00 SEČ

PLANETY

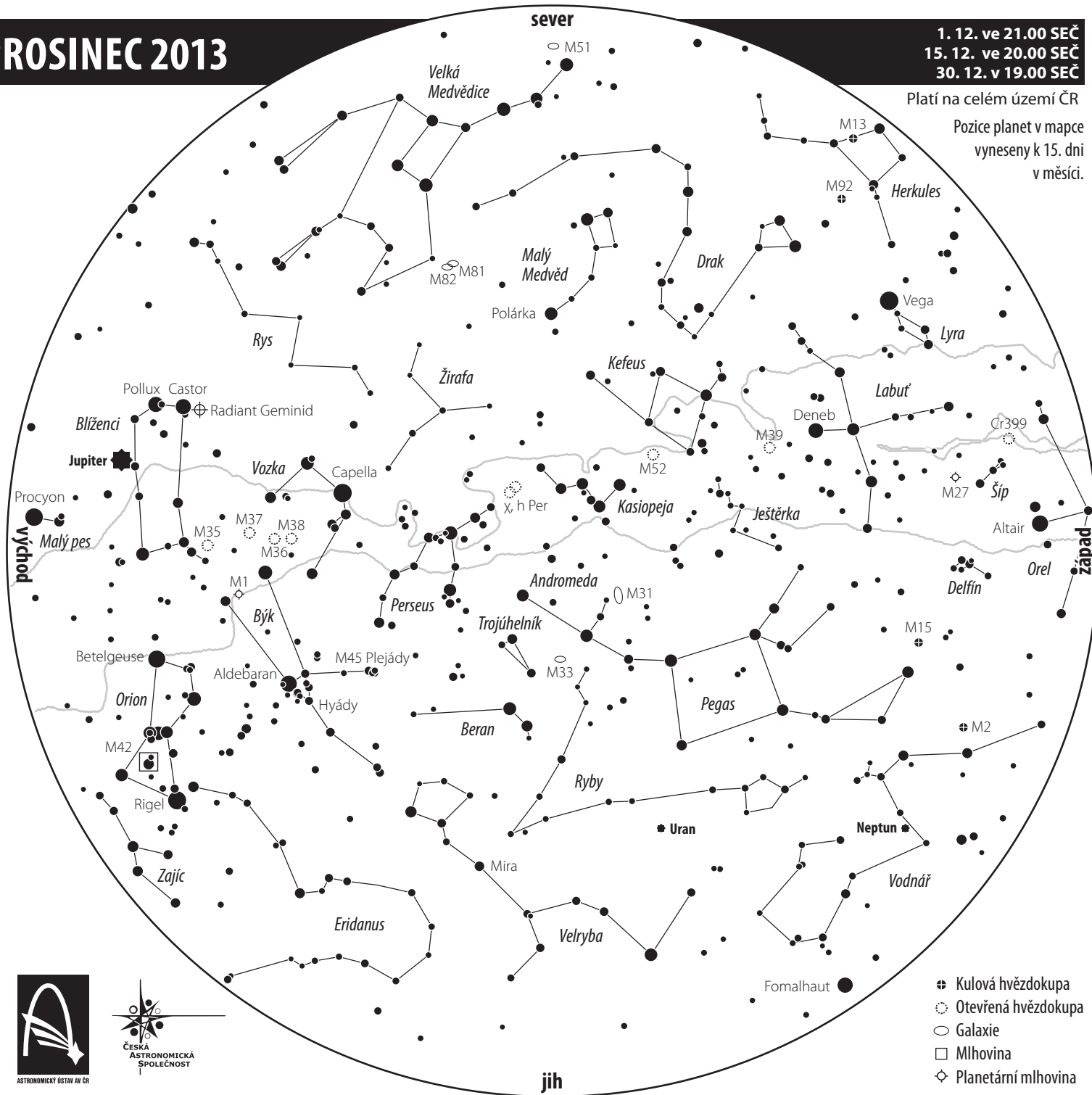
Merkur – počátkem měsíce ráno nízko nad JV obzorem
Venuše – nejjasnější objekt na večerní obloze
Mars – ve druhé polovině noci v Panně
Jupiter – pozorovatelný celou noc v Blížencích
Saturn – na ranní obloze ve Vahách
Uran – na večerní obloze v Rybách
Neptun – na večerní obloze ve Vodnářích

ZAJÍMAVOSTI NA OBLOZE

1. Konjunkce Měsíce se Saturnem (na ranní obloze)
3. Měsíc v novu (00.21 UT)
4. Měsíc v perigeu (nejblíže Zemi – 360 067 km)
5. Srpek Měsíce nedaleko Venuše na večerní obloze
9. Měsíc v první čtvrti (15.12 UT)
10. Venuše dosahuje největšího jas ($-4,7^m$)
14. Maximum meteorického roje Geminid (06 UT), roj produkuje jasné, středně rychlé meteory, frekvence přes 80 meteorů za hodinu
15. Měsíc v Hyadách v Býku
17. Měsíc v úplňku (09.28 UT)
19. Konjunkce Měsíce s Jupiterem
20. Měsíc v apogeu (nejdále od Země – 406 269 km)
21. Zimní slunovrat (17.11 UT)
22. Maximum nevýrazného meteorického roje Ursid
22. Kometa C/2013 R1 (Lovejoy) v perihéliu
25. Měsíc v poslední čtvrti (13.49 UT)
26. Měsíc nedaleko Marsu (na ranní obloze)
27. Měsíc velmi blízko jasné hvězdy Spica v Panně (02 UT), zákryt viditelný ve Skandinávii a SZ Asii
29. Konjunkce Měsíce se Saturnem (na ranní obloze)

Všechny časové údaje uvedeny ve Světovém čase (UT).
Středoevropský čas (SEČ) = UT+1 h

Aktuální mapky na následující měsíc naleznete volně ke stažení vždy na počátku měsíce na www.astro.cz a www.udalosti.astronomy.cz

Platí na celém území ČR

Pozice planet v mapce
vyneseny k 15. dni
v měsíci.

- ♃ Kulová hvězdokupa
- ☉ Otevřená hvězdokupa
- Galaxie
- Mlhovina
- ◇ Planetární mlhovina

MAPA SEVERNÍ OBLOHY – VHODNÉ NÁMĚTY PRO AMATÉRSKÁ POZOROVÁNÍ – PROSINEC 2013

Planety

Letos v prosinci opět můžeme za jednu noc spatřit všechny planety Sluneční soustavy. Nejprve je to večer již za soumraku vysoko nad JJZ velmi jasná **Venuše**, dále na večerní obloze nevýrazný **Neptun** a **Uran**. Celou noc svítí na obloze díky blízcí se opozici se Sluncem **Jupiter** – kulminuje kolem půlnoci vysoko na nebi a jeho úhlový průměr je téměř 50". Již malým dalekohledem spatříme na kotoučku planety oblačné pásy a tzv. Velkou rudou skvrnu, většími dalekohledy za dobrého seeingu pak spoustu dalších detailů. Podle digramu vpravo pak můžete identifikovat jednotlivé měsíčky. Na ranní obloze nalezneme v Panně načervenalý **Mars**, jeho úhlový průměr je však pouhých 6". Ještě trochu později ve Vahách vychází **Saturn**, jehož prstence se stále více rozevírají, a počátkem měsíce i **Merkur**.

Vybrané časy průchodů Velké rudé skvrny (GRS) na Jupiteru (v UT):

2: 3:46, 23:37; **3:** 19:28; **4:** 5:24; **5:** 1:15, 21:06; **7:** 2:53, 22:44; **9:** 4:31; **10:** 0:22, 20:13; **11:** 6:09; **12:** 2:00, 21:51; **14:** 3:38, 23:29; **15:** 19:20; **16:** 5:16; **17:** 1:07, 20:58; **19:** 2:45, 22:36; **21:** 4:23; **22:** 0:14, 20:05; **23:** 6:01; **24:** 1:52, 21:43; **26:** 3:30, 23:21; **27:** 19:12; **28:** 5:08; **29:** 0:59, 20:50; **30:** 6:45; **31:** 2:37, 22:28

Geminidy 14. 12. 2013

Významný meteorický roj Geminidy má letos předpovězené maximum v ranních hodinách 14. prosince. Podmínky k jeho pozorování jsou dobré právě až nad ránem po západu Měsíce, který jinak ruší svým svitem. Mateřským tělesem roje není typická kometa, ale bývalá planetka 3200 Phaeton. Vstupní rychlost meteoroidů (částic z mateřského tělesa) do atmosféry Země je kolem 35 km/s. Jde tedy o poměrně pomalé meteory a za hodinu jich můžeme napočítat obvykle 80–120.

K pozorování je nejlepší místo mimo město, kde výhled na oblohu nezakrývají okolní budovy či stromy a velmi důležité je vhodné teplé oblečení a vybavení (karimatka či lehátko, kvalitní spacák, péřová bunda, termoska s čajem atd.). Pokusit se můžete i o fotografické zachycení jasnějších meteorů – stačí k tomu digitální zrcadlovka se širokoúhlým objektivem na fotografickém stativu, expozice v řádu desítek sekund při vyšším ISO (1600–3200) a trocha toho štěstí.

Kometa C/2012 S1 (ISON)

Dlouho očekávaná kometa označovaná jako kometa století prošla 28. listopadu večer kolem Slunce a její jádro průlet nepřežilo. Kometa se tedy nestane jasným objektem prosincové noční oblohy, jak se původně předpokládalo.

Kometa C/2013 R1 (Lovejoy)

Na obloze je ale v současné době pozorovatelná jiná jasná kometa, kterou 7. září letošního roku objevil australský amatérský astronom Terry Lovejoy pomocí 20cm SCT. Nese označení C/2013 R1 (Lovejoy) a před několika týdny nečekaně zjasnila. Nyní je na tmavé obloze mimo město vidět pouhým okem jako slabší mlhavá hvězda (vzhled asi jako kulová hvězdokupa). Triedry a malými dalekohledy je vidět i krátký ohon. Svou jasnost si kometa udrží celý prosinec. Nejlépe je vidět na ranní obloze a bude se zvolna pohybovat souhvězdími Pastýře, Severní Koruny a Herkula. Podrobnou vyhledávací mapku naleznete na <http://www.kommet.cz/list.php?c=kometry>

